

Problémy zdokonalování týlového zabezpečení a velení týlu

Probíhající revoluce ve vojenství se dotkla pochopitelně i důležitých článků řízení. Přinesla rozhodující změny ve způsobech vedení ozbrojeného zápasu, v řešení různých bojových situací a vůbec v budování ozbrojených sil. Objevení nových zbraní mělo za následek vznik nejen nových jednotek útvarů a svazků, ale i nových druhů vojsk. Podstatně se změnily úkoly klasických druhů vojsk a tím i jejich organizace, výzbroj, rozsah a struktura. Současně s uvedenými změnami i v Maďarské lidové armádě v poměrně krátké době objevily se různé nové typy moderních bojových prostředků. V nové organizaci došlo k podstatné kvalitativní změně u všech druhů vojsk a speciálních jednotek. Zavedené nové moderní prostředky odpovídajícím způsobem postihly i týlovou službu.

Vyvinuly se a vznikly na základě nových požadavků i nové týlové složky. Byly vytvořeny nové technické týlové prostředky a zmodernizovaly se podmínky týlového zabezpečení. Na všech stupních týlové služby v současné době disponujeme s takovými týlovými silami a prostředky, které umožňují plnit úkoly týlového zabezpečení. V naší armádě rovněž platí to, co tvrdí ve své knize generál Galuska, že týlové jednotky bojujících svazků jsou schopny v bojové sestavě dopravit munici, v krátkém čase dokážou doplnit PHM u skupin jakož i u jednotlivých vozidel na bojišti, ze přesunu a v týlu, dokážou urychleně opravovat poškozenou techniku, jsou schopny poskytovat zdravotnické zabezpečení bezpro-

středně v bojové sestavě nebo ve speciálních zdravotnických zařízeních. Za přesunu jsou schopny týlové jednotky i na delší dobu zabezpečit útvary teplou vodou, dále dezinfikací, výměnu prádla atd.

Tyto výsledky si zaslouží patřičnou pozornost. Možnost ke splnění podmínek mnohostranných požadavků druhů vojsk vyzbrojených moderními prostředky nemůžeme považovat za úplnou. Musíme i nadále brát v úvahu to, že vojenská věda a technika se neustále vyvíjí. K útvarům docházejí stále nové bojové i technické prostředky, které vyžadují kvalitní zabezpečení s existujícími týlovými prostředky. Zdokonaluje se bojová činnost, která i v týlovém zabezpečení vyžaduje uplatňování nových metod a způsobů. Můžeme tedy konstatovat, že systém týlového zabezpečování, jeho síly a prostředky se musí zákonitě i nadále vyvíjet. V armádě se v podstatě do dnešní doby vyvíjely a zdokonalovaly jednotlivé zbraně a druhy vojsk. To znamená, že i u týlových složek se projevila snaha pa zdokonalování, a to především ve směru kvalitativního růstu. To se projevuje v tom, že stupeň bojové připravenosti týlových složek se přibližuje ke stupni připravenosti bojových útvarů.

Týlové složky se modernizují, zvyšuje se jejich pobylivost, zdokonalují se týlové technické prostředky, jakož i technologie práce při manipulaci s materiálem, zlepšuje se kvalita materiálních prostředků a v systému řízení týlu čím dále tím větší prostor získává mechanizace a automatiza-

ce. Z uvedeného vyplývá, že dnešní týlové složky bez uskutečnění podstatných organizačních změn (až na dílčí reorganizaci) zabezpečují soulad mezi možnostmi a potřebami; tím jsou vytvořeny podmínky pro týlové zabezpečení v době míru i ve válce.

Další vývoj, jakož i modernizace týlu, charakterizuje hledání co nejoptimálnějších poměrů mezi bojovými a zabezpečovacími silami. Používání stále se vyvíjejících a dokonalejších prostředků hromadného ničení a bojové techniky, neustálý růst bojové připravenosti útvarů, bojová činnost a bojové operace vedené ve velkých hloubkách a ve značném časovém tempu — to vše v podstatné míře zvyšuje rozsah úkolů týlových složek a přitom se zkracuje čas ke splnění jednotlivých úkolů. Tyto tendence vyžadují zvyšování týlových sil a prostředků. Ve vývoji týlu se ovšem všeobecně uplatňuje zásada, že nemají překročit určité optimální poměry. Ve prospěch týlových složek se v tomto směru již mnoho vykonalo. Pozemní jednotky již nejsou zatěžovány velkými a pomalu se pohybujícími týlovými jednotkami a složkami, jak tomu bylo dříve. Snahou je snížit počty, přitom zabezpečit co největší pohyblivost v optimálním případě jako u bojových útvarů. Toho se dosahuje zatím jen u nižších jednotek a je nutné vyvinout maximální úsilí k tomu, aby byla zabezpečena žádoucí pohyblivost na všech stupních. Podle názoru autora na všech úsecích činnosti neustále roste úloha týlu pozemních vojsk. Je to zákonitě, protože vývoj a specializace týlu ostatních druhů vojsk ukazuje, že z hlediska hospodárnosti je účelnější vytvořit jednotnou soustavu týlu pro všechny druhy vojsk. Proto další vývoj týlových složek jednotlivých druhů vojsk a vytvoření jednotného týlu ve všech článcích je jednou z podmínek pro vytvoření výkonnějších a účinnějších týlových složek tak, aby plnily týlových úkolů v soudobém boji bylo intenzivnější a operativnější.

Tato tendence jednotného týlového systému se uplatňuje nejen v Maďarské lidové armádě, ale v každé armádě s přihlednutím ke specifickým podmínkám, které jsou charakteristické pro ozbrojené síly daného státu. Úroveň jednotného týlového systému v jednotlivých armádách je závislá na druhu zbraní, na prostředcích s kterými disponuje a jaká pozornost je těmto otázkám věnována z hlediska komplexního týlového zabezpečení.

Rozsáhlá bojová operace vedená v součinnosti všech druhů vojsk, směřující k rychlému využití výsledků jaderných úderů, ke konečnému zničení zbytků sil nepřítelů a k obsazení jeho území se usu-

tečňuje několika fronty za organizace a řízení hlavního velení. Pozemní vojska správcených armád, které mají hodnotu frontu, mohou být použity v sestavě více-národního frontu. Front s takovýmto složením bude mít určité zvláštnosti a v důsledku toho se bude vytvářet přiměřeně systém týlového zabezpečení. Tato okolnost do určité míry má vliv na vývojové směry týlu pozemních ozbrojených sil. Tyto zvláštnosti můžeme shrnout takto:

— Bojové operace skupin patřící do početního stavu vícenárodního frontu bezprostředně řídí velení frontu. Týlu národních sil velení frontu řídí jen částečně a hlavní úkol v tomto plní národní orgány týlu jednotlivých států.

— Úplné týlové zabezpečení národních svazků patřících do početního stavu vícenárodního frontu v podstatě uskutečňují týlové jednotky jejich ozbrojených sil z vlastních prostředků a na úkor vlastních materiálních zdrojů.

— Je-li front vícenárodní, přesto, že každý stát uskutečnil vlastní úplné týlové zabezpečení, jedna skupina týlu z každého státu je vyčleněna k plnění úkolů ve prospěch celého frontu.

Z toho vyplývá, že vyčleněním jednotlivých týlových skupin u vícenárodního frontu vznikne frontový týl, který bude plnit úkoly v závislosti na složení a situaci na frontě. Tyto skupiny budou řízeny na základě centrálních plánů po vzájemném upřesnění. Vyčleněné skupiny budou zabezpečovat především vlastní útvary. Úkoly v rámci frontu budou plnit jen na některých úsecích činnosti, např. opravu poškozené železniční tratě, vzdušnou přepravu, zabezpečení PHM atd. Cílem v současné době je modernizace týlu vyššího stupně. V uplynulém období týlové složky útvarů se postupně přetvářely tak, že dnes v podstatě odpovídají soudobým požadavkům. Přitom netvrdíme, že již dnes nemáme co zlepšovat na tomto úseku. Týl se nevyvíjel ve všech směrech přiměřeně požadavkům, a to především ve vztahu k materiálnímu zabezpečení. Vytvořily se jednotky zabezpečující pozemní, železniční a vzdušnou přepravu a týlové jednotky s různým posláním při zabezpečování činnosti vojsk. Je pravdou, že se vytvořily i materiální základny schopné přijímat, uskláňovat a vydávat zásoby. Tyto materiální základny (v našem případě předsunutě), jsou organizačně příliš připoutány k železnici, která je v podstatné míře závislá na tempu opravy železničních spojů, které je nižší než by bylo žádoucí. Z toho vyplývá, že materiální základna zaostává za armádní pohyblivou zásobou. Sníží se množství pohyblivých přepravních pro-

středků a tím i manévrovací schopnost. K odstranění těchto problémů se snažíme reorganizovat materiální základnu frontu tak, aby se vytvořily předsunuté základny, jejichž přeprava bude řešena automobilní technikou. Předsunuté základny budou pohyblivější a bude větší možnost reakce na změnu bojové situace a základny budou schopny zabezpečit činnost v trvání několika dnů. Zvláště vynikne otázka pohyblivosti a možnost rychlého sledování pohyblivé zásoby armády. Dále je nutné zabezpečit dokonalejší organizaci a zvýšit objem skladovaných zásob v těch týlových základnách, které zůstanou i nadále odkázány na železniční přepravu. Musíme přejít tomu, aby v průběhu první frontové operace nedošlo k nahromadění plánovaných zásob. Uvedený systém by umožnil optimálnější rozdělování zásob. Místo nahromaděných zásob u útvarů by zabezpečil doplnění potřebných zásob na další bojovou operaci vševojskové armády (na 6 až 8 dní) uložených u armádního týlu a rovněž by zabezpečil plynulé doplňování spotřebovaných zásob útvarů. Tento systém by dále zabezpečil větší pohyb a manévrování se zásobami, umožnil by racionálnější využití sil zúčastněných v materiálním zabezpečení a proviantní zásobování by bylo spolehlivější. V zájmu zlepšení řízení týlových jednotek a útvarů patřících do početního stavu vojskového týlu ukazuje se možnost promyšleně snížit počty přímo podřízených týlových jednotek a útvarů. Jednak podle podřízenosti a funkcí, jednak sloučením několika článků v jeden se stejným posláním. Tato snaha je v souladu s myšlenkou na vytvoření základního systému. Podle našich představ počet přímo podřízených sil vojskového týlu by se mohl snížit až na jednu desetinu současného stavu. To by umožnilo velení týlu vynakládat více energie na plánování a organizátorskou a řídicí činnost. Tok zpráv by byl spolehlivější, zjednodušily by se podmínky velení a vytvořily by se příznivější podmínky a předpoklady pro vybudování systému automatizace a řízení týlu.

Podstata základnového systému zásobování by spočívala v tom, že náčelníci jednotlivých základů na základě nařízení hlavního týlu by s plnou zodpovědností řídili činnost velkého počtu týlových jednotek patřících do jejich početního stavu. Bezprostředně by organizovali jejich přemístování, příjem a výdej materiálu a jeho uložení, přepravu, zabezpečení raněných, střežení a ochranu týlových jednotek především proti zbraním hromadného ničení. Řízení náčelníků druhů vojsk u jednotlivých základů by se uskutečňovalo podle současné praxe a platných zá-

sad. Vedle zkušeností spojeneckých armád ve značné míře potvrdila správnost této myšlenky i spojenecká cvičení pod názvem „KOMPLEXNOST“, které probíhalo v Říjnu v roce 1971, kde právě prověřováno materiální zabezpečení, v jehož průběhu byla věnována hlavní pozornost otázce organizování a řízení polní předsunuté základny. Modernizace soustavy týlového zabezpečení pozemních vojsk si vyžaduje i modernizaci řízení týlu. Podle našeho názoru činnost a operativnost týlu by se podstatně zkvalitnila v případě vytvoření oblastního zásobovacího systému. Plynulost řízení týlu se musí zabezpečit především při zásobování přesunujících se útvarů a při jejich uvádění do bojové činnosti. Současný způsob řešení týlového zabezpečení při značném počtu ústředních týlových jednotek, útvarů a složek se jeví jako nereálný. Možné jaderné údery na celé území státu mohou tento problém ještě zvýraznit. Může dojít ke ztrátě spojení, nebude možné určit celkové ztráty při centrálním řízení týlu a tím ani nebude možnost k operativnímu zásahu k odstranění následků. Vytvoření oblastního zásobovacího systému by umožnilo ve značné míře odstranit některé nedostatky a problémy:

- dosáhlo by se dokonalejší týlové zabezpečení bojové operace pozemních vojsk, a to především v prvních dnech bojové činnosti, jakož i v průběhu celé operace a byly by vytvořeny podmínky pro sladěnou činnost a rychlou pomoc raněným,

- týlové zabezpečení útvarů operujících v zázémí by se zjednodušilo a stalo by se bezpečnější a hospodárnější,

- vytvořením oblastního systému zásobování by se odstranily některé zastaralé způsoby zásobování a bylo by možné odsunout zásoby z ohrožených prostorů,

- vytvořením oblastního zásobovacího systému by se podstatně zrychlila a zkvalitnila činnost v průběhu mobilizace,

- vyžadování materiálu, jeho odebírání a uskládávání by bylo jednodušší jak v míru, tak i v průběhu bojové operace.

Zdokonalení řízení týlu si vyžaduje složitou, různorodou a komplexní činnost. Základní směry se dají shrnout v mechanizaci, automatizaci a integraci. Přechod na komplexní automatizaci řízení, zvýšení vědecké úrovně řízení útvarů je obsahem třetí etapy revoluce v armádě. Zavedení ničivých prostředků do armády a jejich dopravní prostředky znamenaly nejen změnu v podstatě bojové činnosti, ale vyžádaly si i změnu řídicích prostředků a metod. Řízení týlu v soudobých podmínkách je nemožné bez využití automatic-

kých prostředků založených na nejmodernějších poznatcích elektroniky, kybernetiky, matematiky a jiných vědních oborů.

Vytvoření systému řízení založeného na tomto základě si vyžaduje přehodnotit na každém stupni velení všechny činitele a celistvost řízení, jakož i vytvoření takové struktury řídicích orgánů, která je v maximálním souladu s funkcemi a úlohami řízení a současně zabezpečuje nutný předpoklad pro vybudování automatického systému řízení. Proto automatizaci řízení, usměrňování orgánů a problémy integrace nemůžeme zkoumat odděleně. Na základě zkušeností spojeneckých armád a na základě výzkumné činnosti na tomto úseku se jeví jako nejvhodnější směr pro vytvoření jednotného komplexního automatického mezikládkového systému řízení týlu. Systém automatizace týlu pozůstává ze

- systému informačních středisek,
- středisek pro vyhodnocení a zpracování informačních zpráv,
- kanálů pro zabezpečení toku informací, které se týkají činnosti a řízení všech orgánů zúčastněných v týlovém zabezpečení spojených v jeden systém.

Můžeme proto konstatovat, že snahy po integraci a spojeném řízení materiálně technických orgánů nejsou nahodilé. Jestliže automatizace řízení týlu je nemyslitelná, potom vytvoření integrovaného a automatizovaného pod systému řízení týlu si zákonitě vyžaduje i integraci postupů řídicích funkcí, což dříve nebo později povede k integrované organizaci týlového zabezpečení. Vedle jiných činitelů i tato okolnost vyžaduje soustředění značného počtu týlových jednotek v jeden řídicí celek, v tzv. řídicí pod systém. Realizací řídicích pod systémů v řízení týlu se podstatně zjednoduší práce a především se zkrátí čas k vydání rozhodnutí. K vyřešení náročného a složitého problému podstatně přispěje mechanizace a automatizace řízení; zůstává jako jeden z dlouhodo-

bých úkolů. Při realizaci těchto úkolů nesmíme zapomínat ani na zlepšování podmínek řízení týlu. V souladu se zaváděním nových moderních prostředků musíme průběžně zavádět systematizaci a rozlišovat okruh pracovních úkonů směřujících k co nejracionalnějšímu využití těchto prostředků. Veškerá činnost musí být řízena s ohledem na ulehčení každodenní práce. Koordinované činnosti je nutné docílit v souladu s plněním společných úkolů všech orgánů zúčastněných v týlovém zabezpečení. Týlové zabezpečení představuje komplexní činnost, při jejíž realizaci je zainteresována celá řada služeb. Plnění úkolu cestou různých služeb úzce souvisí, jedna druhou doplňuje anebo vytváří podmínky k úspěšnému splnění úkolů. Proto jsou oprávněné snahy, které směřují k dosažení maximální koordinace a souladu. Z tohoto hlediska si zaslouží zvláštní pozornost především tyto otázky:

- plánování týlového zabezpečení,
 - bojová připravenost týlových jednotek,
 - přesun týlových jednotek zvláště v počátečním období války,
 - členění, rozmístění a přemísťování týlu,
 - zabezpečování dopravy,
 - přísun a odsun materiálu,
 - shromáždění a odsun kořistního materiálu,
 - organizace ochrany a obrany týlu,
 - zabezpečení jednotného informačního systému,
 - mechanizace a automatizace řízení a jiné úkoly spojené s přípravou bojiště.
- Důkladné zkoumání těchto oblastí, vypracování metod a způsobů koordinací společné činnosti ve značné míře může přispět k tomu, aby orgány týlového zabezpečení práci vykonávaly kvalitně a aby v míru měly větší možnost věnovat se přípravě pro případnou bojovou činnost.

Upraveno z maďarského tisku